

Številka:

Datum:

Ministrstvo za pravosodje in javno upravo
gp.mpju@gov.si**ZADEVA:** Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o splošnem upravnem postopku (ZUP-H) – mnenje Informacijskega pooblaščenca**ZVEZA:** Vaš dopis št. 021-264/2012-32 z dne 2. 7. 2012 in gradivo št. EVA 2012-2030-0038

Spoštovani,

na podlagi prvega odstavka 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – UPB1; v nadaljevanju: ZVOP-1) daje Informacijski Pooblaščenec (v nadaljevanju: Pooblaščenec) mnenje k predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o splošnem upravnem postopku (v nadaljevanju: predlog ZUP-H).

Predlagana določba novega 178.i člena ZUP (10. člen predloga ZUP-H) vzpostavlja elektronsko evidenco overitev, pri čemer taksativno določa podatke, ki se v njej hranijo. V obrazložitvi navajate, da je novi 178.i člen predlagan zato, ker elektronsko evidenco overitev sicer že ureja Uredba o upravnem poslovanju, vendar je ustrežnejše, da se obdelava podatkov v uradni evidenci uredi z zakonom.

Stališče, da mora obdelavo osebnih podatkov urejati zakon (in ne podzakonski akt kot je Uredba o upravnem poslovanju), je sicer pravilno, vendar pa sanacija obstoječe protiustavne ureditve ne more biti edini argument za zakonsko določitev zbirke osebnih podatkov. Iz predloga ZUP-H, niti iz obrazložitve predloga, pa ne izhaja v čem je sploh namen (vzpostavitve) elektronske zbirke overitev in za kateri namen se smejo obdelovati osebni podatki, ki so vanjo vključeni. Zakonodajalec, in pred tem predlagatelj zakona, morata pri omejevanju človekovih pravic (v konkretnem primeru pravice do varstva osebnih podatkov iz 38. člena Ustave RS) opraviti strogi test sorazmernosti (presoditi, ali je ukrep nujen in primeren, da se doseže zasledovani legitimni cilj, in ali korist, ki jo prinaša ukrep presega škodo, ki utegne zaradi ukrepa nastati posameznikom). Še prej pa morata seveda določiti legitimni cilj, ki ga država s posegom zasleduje – v konkretnem primeru bi morali z zakonom torej določiti namen, s katerim država (upravna enota) obdeluje osebne podatke posameznikov v elektronski evidenci overitev, česar pa v predlogu ZUP-H ni zaznati.

Ustava RS v 38. členu tudi izrecno določa, da namen obdelave osebnih podatkov določa zakon in da je prepovedana uporaba osebnih podatkov v nasprotju z namenom njihovega zbiranja. Ustavno sodišče je že večkrat poudarilo¹, da se v primeru, ko zakon ne določa namena obdelave osebnih podatkov, ti lahko obdelujejo za kakršenkoli namen, kar je samo po sebi v nasprotju z Ustavo. Če torej ZUP-H ne določi ustreznega namena obdelave osebnih podatkov iz elektronske evidence overitev, tudi ne sanira obstoječe protiustavne ureditve iz Uredbe o upravnem poslovanju temveč vzpostavlja novo protiustavno stanje.

Pod predpostavko, da elektronska evidenca overitev zasleduje sorazmeren legitimni cilj, Pooblaščenec v nadaljevanju podaja še mnenje glede predlagane nove določbe 6. odst. 178.i člena ZUP, ki določa, da se evidenca overitev lahko povezuje s centralnim registrom prebivalstva za namene vpisovanja in preverjanja ustreznosti podatkov o osebnem imenu in naslovu stalnega prebivališča predlagatelja overitve, pri čemer se kot povezovalni znak uporablja EMŠO. Pooblaščenec najprej ugotavlja, da je ta določba v nasprotju sama s seboj, saj glede na to, da ni določeno, da bi se v elektronski evidenci overitev smel obdelovati podatek o EMŠO posameznikov, tega podatka tudi ne bi smeli uporabiti kot povezovalni znak za povezavo med elektronsko evidenco overitev in centralnim registrom prebivalstva. Ne glede na to Pooblaščenec tudi meni, da povezovanje elektronske evidence overitev s centralnim registrom prebivalstva ni potrebno, saj iz obstoječe in iz predlagane ureditve (upravnih) overitev izhaja, da uradna oseba, ki opravi overitev, istovetnosti predlagatelja overitve ugotovi na podlagi veljavne javne listine, opremljene s fotografijo, ki jo je izdal državni organ, za katere pa načeloma velja fikcija resničnosti podatkov, ki so v javni listini navedeni. Poleg tega ima uradna oseba v primeru

¹ Glej na primer odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-298/04-26 z dne 27.10.2005 (Uradni list RS, št. 100/2005) in št. U-I-229/03-18 z dne 9.2.2006 (Uradni list RS, št. 21/2006)..

dvoma v veljavnost javne listine, s katero stranka izkazuje istovetnost, ali v primeru dvoma v resničnost podatkov, ki so navedeni v veljavni javni listini, pravno podlago, da preveri resničnost podatkov, že na podlagi drugih splošnejših določb veljavnega ZUP (34.a člena in 139. člena). Ne glede na to, pa je treba iz določb veljavnega ZUP, ki urejajo upravno overitev (kot tudi iz predlaganih sprememb), zaključiti, da mora uradna oseba overitev podpisa (oziroma ročnega znaka) v primeru, da stranka ne izkaže svoje istovetnosti, v vsakem primeru zavrniti (oziroma mora zavrniti overitev kopije v primeru, da ta ni skladna z izvirnikom).

Ne glede na navedeno in pod predpostavko, da bi bilo povezovanje elektronske evidence overitev s centralnim registrom prebivalstva vsebinsko ustrezno, pa Pooblaščenec opozarja še na določbo 3. odst. 84. člena ZVOP-1, ki določa, da povezovanje zbirk osebnih podatkov ni dovoljeno brez predhodnega dovoljenja Pooblaščenca, kadar je za izvedbo povezovanja potrebna uporaba istega povezovalnega znaka (po definiciji 20. tč. 6. člena ZVOP-1 predstavlja EMŠO isti povezovalni znak). Pooblaščenec v skladu z določbo 4. odst. 84. člena ZVOP-1 dovoli povezavo na podlagi pisne vloge upravljavca osebnih podatkov, če ugotovi, da upravljavci osebnih podatkov zagotavljajo ustrezno zavarovanje osebnih podatkov.

V skladu z navedenim bi bilo po mnenju Pooblaščenca treba ustrezno prilagoditi tudi naslednje določbe predloga ZUP-H:

- 4. člen (v 2., 3., 4., in 5. odst. novega 178.b člena),
- 6. člen (v 2. in 3. odst. novega 178.e člena) in
- 7. člen.

S spoštovanjem,

Informacijski pooblaščenec
Nataša Pirc Musar, univ.dipl.prav.,
pooblaščenka